

Nume de persoane

Regulile menționate în acest document se referă la numele italiene din țările în care limba oficială/una din limbile oficiale este italiana (Italia, Elveția, San Marino, Vatican).

Limba italiană reprezintă a treia cea mai vorbită limbă în cadrul Uniunii Europene, cu 65 de milioane de vorbitori nativi (13% din populația UE) și este vorbită ca a doua limbă de către 14 milioane de cetățeni europeni (3%). Incluzând vorbitorii de limba italiană din statele non UE, (Elveția și Albania), sau de pe alte continente, numărul total de vorbitori ai acestei limbi este de aproximativ 85 de milioane.¹ Limba italiană se bucură de statutul de limbă oficială în patru țări - Italia, San Marino, Elveția (împreună cu franceză, germană și retoromană) și Vatican (alături de limba latină). Limba italiană este vorbită și de câteva minorități din Croația și Slovenia. În plus regăsim limba italiană ca limbă administrativă sau limbă neoficială în Corsica, Coasta-de-Azur, Malta, Albania, arhipelagul Dodecanez (al Greciei), Libia, Eritreea, Etiopia și Somalia. În România, conform wikipedia.ro, limba italiană este vorbită de aproximativ 3331 de persoane.²

Regulile din acest document se bazează pe ultimele documente referitoare la numele de persoane, actualizate după cum urmează:

- a) Principiile Internaționale de Catalogare (ICP)³ (IFLA, update 2016)
- b) Names of persons : national usages for entry in catalogues - Italy (IFLA, update 2017)⁴

Conform “ICP – Principiile Internaționale de Catalogare”, secțiunea 5.3.4.1 forma numelui de persoană ca punct de acces autorizat ar trebui să urmeze regula: “Atunci când un nume al unei persoane este alcătuit din mai multe cuvinte, elementul de intrare (primul cuvânt

---

¹ <https://www.rotalianul.com/curiozitati-despre-limba-italiana-vocabularul-italian-este-in-proporie-de-50-aproape-identice-cu-cel-roman/>

² https://ro.wikipedia.org/wiki/Italienii_din_Rom%C3%A2nia

³ https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/cataloguing/icp/icp_2016-en.pdf

⁴ https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/cataloguing/pubs/names-of-persons_1996.pdf

al punctului de acces autorizat) ar trebui să respecte convențiile țării și limbii, asociate, cel mai adesea cu acea persoană, așa cum se găsește pe manifestările lucrărilor persoanei ori în sursele de referință”.

În „Names of persons : national usages for entry in catalogues – Italy” sunt prezentate convențiile cu privire la creatorii – nume de persoane de limbă italiană stabilite de agenția națională de catalogare din Italia cu scopul de a ajuta alte agenții de catalogare din lume să creeze înregistrări de autoritate.

Conform regulilor naționale de catalogare din Italia (REICAT), la numele italiene moderne prefixul este menținut pe prima poziție în timp ce la numele de persoane care au trăit înainte de secolul al 19-lea prefixe ca “degli”, “de”, “dei” sunt postpuse.

Forma latină este folosită pentru numele medievale, dar, formele vernaculare (italiene), acolo unde există, sunt preferate pentru numele din perioada umanismului renescentist.

În catalogul colectiv național SBN (Servizio Bibliotecario Nazionale) numeralele romane incluse în numele de persoană (de exemplu, numele de regi sau papi) sunt transformate în numerale arabe urmate de punct. La fel ca și alte calificative folosite cu scopul dezambiguizării, acestea sunt trecute între paranteze (< >). Prefixele postpuse sunt precedate de spațiu, două puncte, spațiu (:), linia de jos (_) și diezul (#) sunt folosite cu scop de sortare la numele și prenumele care încep cu articole sau prepoziții.

Notă

Regulile specifice numelor elvețiene se vor trata separat, având la bază: Names of persons : national usages for entry in catalogues - Switzerland (IFLA, update 2009). Vezi: <https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/>

Cum sunt alcătuite numele italiene de persoane și ordinea elementelor în formele autorizate

Cuprins

I. Elemente care pot fi regăsite ca parte a unui nume de persoană (conform Names of persons)

II. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană (conform Names of persons)

III. Ordinea elementelor componente ale unui nume de persoană în formele autorizate

IV. Ordinea elementelor suplimentare adăugate unui nume de persoană

**I. Elemente care pot fi regăsite ca parte a unui nume de persoană
(conform Names of persons)**

<i>Element</i>	<i>Tip</i>	<i>Exemple</i>
1. Prenume sau pseudonime	Simple	Avicena Giotto Totò Trilussa Irnerio Balilla
	Compuse - constând din două sau mai multe prenume	Cornelio Nepote Maestro dell'Osservanza
2. Nume de familie	Simple - constând din nume ce indică originea - constând din numele unor dinastii	Aligheri Bianchi Labriola Martini Palestrina Uberti Medici
	Compuse - constând din două sau mai multe nume de familie	Bianchi Bandinelli

	<ul style="list-style-type: none"> - constând din două sau mai multe nume de familie legate prin cratimă - care includ o prepoziție 	Alpago-Novello Monti Della Corte Tomasi di Lampedusa Bianchi Di Lavagna Malagodi
	Cu prefix - constând dintr-o prepoziție, un articol sau o combinație a acestora (Regula este valabilă pentru numele de după secolul al 19-lea. Pentru cele anterioare secolului al 19-lea, nu se ține seama de prepoziții (ex. Medici, Lorenzo de ; Ubaldini, Ruggero degli) ⁵	D’Annunzio, Gabriele De André, Fabrizio La Farina, Giuseppe Della Casa, Giovanni

II. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană
(conform Names of persons)

Element	Utilizare	Exemple
1. Titlu regal	Precedă sau urmează prenumelui	Regina Elena Federico II, imperatore Re Vittorio Emanuele III di Savoia
2. Titlu nobiliar, urmat de un nume de loc, sub care persoana este cea mai cunoscută	Urmează numelui de familie	Camillo Benso, conte di Cavour Michelangelo Caetani, duca di Sermoneta Luigi Amedeo di Savoia, duca degli Abruzzi Massimo Taparelli, marchese d’Azeglio
3. Numele unui loc, unei	Urmează prenumelui	Andrea del Sarto

⁵ <https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/>

ocupații, unui patronimic, etc.		Leonardo da Vinci Piero di Cosimo
4. Poreclă	Urmează numelui de familie	Michelangelo Merisi detto il Caravaggio Giuseppe Cesari detto il Cavalier d'Arpino
5. Număr	Urmează prenumelui (regi, papi etc.)	Vittorio Emanuele II Giovanni XXIII
6. Sfinți	Precedă prenumelui	San Pietro Santa Caterina da Siena San Giovanni Bosco Santa Teresa di Calcutta Sant' Ambrozio
7. Papi	Precedă prenumelui	Papa Giovanni Paolo II Papa Francesco

III. Ordinea elementelor componente ale unui nume de persoană în formele autorizate

Notă
“Calificativele aplicate numelor de persoane pentru care se construiesc înregistrări de autoritate în bibliotecile din România vor fi în limba română, indiferent de limba bazei punctului de acces autorizat”, conform DECIZIILOR GRUPULUI DE LUCRU”⁶, care se bazează pe regula internațională.

Precizări

- *Exemplele vor fi formate în formatul Unimarc pentru Autorități, câmpul 200 și în formatul MARC 21 pentru Autorități, câmpul 100.*
- *Exemplele de nume de persoane care nu dețin datele de viață, respectiv subcâmpul \$f al câmpului 200 din Unimarc/A și \$d al câmpului 100 din Marc 21/A arată că aceste date nu au putut fi determinate, la acest moment.*
- *Elementul de intrare este boldit și scris cu majuscule, pentru evidențiere*

⁶ <https://abr.org.ro/sectiuni/sectiunea-catalogare-clasificare-indexare/#1535663933275-4279321d-8bc5>

➤ Nu se vor construi înregistrări de autoritate complete. Astfel, nu se vor întâlni câmpurile cu eticheta 400 (din Unimarc/A și din Marc 21/A) pentru forme nepreferate sau câmpurile 500 (din Unimarc/A și din Marc 21/A) pentru alte forme autorizate ale aceluiași nume de persoană (cazul persoanelor care semnează consistent lucrări din domenii diferite).

Element; Tip	Element de intrare	Exemple (forma de pe resurse)	Ordinea elementelor	UNIMARC/A	MARC 21/A
1. Prenume - simple	Prenume	Avicenna	AVICENNA 0980-1037	200 #0 \$a Avicenna \$f 0980-1037	100 0# \$a Avicenna , \$d 0980-1037
		Giotto	GIOTTO 1266-1337	200#0 \$a Giotto \$f 1266-1337	100 0# \$a Giotto \$d 1266-1337
- formate din unul sau mai multe prenume	Primul prenume	Cornelius Nepos	CORNELIUS Nepos , 0100?-0025? î.Hr.	200 #0 \$a Cornelius Nepos \$f 0100?-0025? î.Hr.	100 0# \$a Cornelius Nepos , \$d 0100?-0025? î.Hr.
2. Nume de familie - simple	Nume de familie	Dante Aligheri	ALIGHERI , Dante, 1265-1321	200 #1 \$a Aligheri , \$b Dante \$f 1265-1321	100 1# \$a Aligheri , Dante, \$d 1265-1321
		Mario Bianchi	BIANCHI , Mario, 1939-	200 #1 \$a Bianchi , \$b Mario \$f 1939-....	100 1# \$a Bianchi , Mario, \$d 1939-....
		Carlo Maria Martini	MARTINI , Carlo Maria, 1927-2012	200 #1 \$a Martini , \$b Carlo Maria \$f 1927-2012	100 1# \$a Martini , Carlo Maria, \$d 1927-2012
		Lorenzo de Médici	MEDICI , Lorenzo de, 1449-1492	200 #1 \$a Medici , \$b Lorenzo de \$f 1449-1492	100 1# \$a Medici , Lorenzo de, \$d 1449-1492
- formate dintr-unul sau mai multe	Primul nume de familie	Ranuccio Bianchi Bandinelli	BIANCHI Bandinelli, Ranuccio,	200 #1 \$a Bianchi Bandinelli,	100 1# \$a Bianchi Bandinelli, Ranuccio,

nume de familie		Rita Levi -Montalcini	1900-1975 LEVI -Montalcini, Rita, 1909-2012	\$b Ranuccio, \$f 1900-1975 200 #1 \$a Levi - Montalcini, \$b Rita, \$f 1909-2012	\$d 1900-1975 100 1# \$a Levi - Montalcini, Rita, \$d 1909-1912
		Alessandro Augusto Monti della Corte	MONTI della Corte, Alessandro Augusto, 1902-1974	200 #1 \$a Monti della Corte, \$b Alessandro Augusto, 4f 1902-1974	100 1# \$a Monti della Corte, Alessandro Augusto, \$d 1902-1974
		Giuseppe Tomasi di Lampedusa	TOAMSSI di Lampedusa, Giuseppe, 1896-1957	200 #1 \$a Tomassi di Lampedusa, \$b Giuseppe, \$f 1896-1957	100 1# \$a Tomassi di Lampedusa, Giuseppe, \$d 1896-1957
- cu prefix (prepoziție, articol sau o combinație a acestora)	Prefix	Gabriele D' Annunzio	D' Annunzio, Gabriele, 1863-1938	200 #1 \$a D' Annunzio \$b Gabriele, \$f 1863-1938	100 1# \$a D' Annunzio, Gabriele, \$d 1863-1938
		Fabrizio De André	DE André, Fabrizio, 1940-1999	200 #1 \$a De André, \$b Fabrizio, \$f 1940-1999	100 1# \$a De André, Fabrizio, \$d 1940-1999
		Giuseppe La Farina	LA Farina, Giuseppe, 1815-1863	200 #1 \$a La Farina, \$b Giuseppe, \$f 1815-1863	100 1# \$a La Farina, Giuseppe, \$d 1815-1863
		Giovanni Della Casa	DELLA Casa, Giovanni, 1503-1556	200 #1 \$a Della Casa, \$b Giovanni, \$f 1503-1556	100 1# \$a Della Casa, Giovanni, \$d 1503-1556

IV. Ordinea elementelor suplimentare adăugate unui nume de persoană

Numele de origine italiană pot avea în componența lor: *titluri regale, titluri nobiliare, cuvinte care indică sanctitatea/nume de sfinți.*

Tipurile elementelor suplimentare pot fi:

- **Număr** – cifră romană adăugată la prenumele suveranilor sau rangurilor bisericești
- **Titlu** – titlu nobiliar, grad militar sau titlu ecleziastic
- **Număr și titlu** – elemente adăugate, de obicei, monarhilor și papilor

Tipul de nume	Elementul de intrare	Exemple (forma de pe resurse)	Ordinea elementelor	UNIMARC A	UNIMARC 21/A
1. Titluri regale (regi și regine)	Prenume (urmat de titlu sau de număr și titlu)	Regina Elena Re Vittorio Emanuele III Imperatore Federico II	ELENA, regină a Italiei VITTORIO EMANUELE III, rege al Italiei, 1869-1947 FEDERICO II, împărat al Sfântului Imperiu Roman, 1194-1250	200 #0 \$a Elena, \$c regină a Italiei 200 #0 \$a Vittorio Emanuele \$d III, \$c rege al Italiei, \$f 1869-1947 200 #0 \$a Federico \$d II, \$c împărat al Sfântului Imperiu Roman, \$f 1194-1250	100 0# \$a Elena, \$c regină a Italiei 100 0# \$a Vittorio Emanuele \$b III, \$c rege al Italiei, \$d 1869-1947 100 0# \$a Federico \$b II, \$c împărat al Sfântului Imperiu Roman, \$d 1195-1250
2. Nume de familie urmat de titlul nobiliar și un nume de loc					

4. Nume de familie, urmat de o poreclă cu care persoana este cel mai des asociată	Porecla cu care persoana este cel mai des asociată (numele de familie este omis)	Caravaggio	CARAVAGGIO, 1573-1610	200 #0 \$a Caravaggio, \$f 1573-1610	100 0# \$a Caravaggio, \$d 1573-1610
		Cavalier d'Arpino	CAVALIER D'ARPINO, 1568-1640	200 #0 \$a Cavalier d'Arpino, \$f 1568-1640	100 0# \$a Cavaler de Arpino, \$d 1568-1640
5. Sfinți	Prenume, nume de familie sau nume religios (urmat de sfânt sau sfântă)	San Pietro	PETRU, sfânt	200 #0 \$a Petru, \$c sfânt	100 0# \$a Petru, \$c sfânt
		Santa Caterina da Siena	ECATERINA de Siena, sfântă, 1347-1380	200 #0 \$a Ecaterina de Siena, \$c sfântă, \$f 1347-1380	100 0# \$a Ecaterina de Siena, \$c sfântă, \$d 1347-1380
		San Giovanni Bosco	BOSCO, Ioan , sfânt, 1815-1888	200 #1 \$a Bosco, \$b Giovanni, \$c sfânt, \$f 1815-1888	100 1# \$a Bosco, Ioan, \$c sfânt, \$f 1815-1888
		Santa Teresa di Calcutta	TEREZA de Calcutta, sfântă, 1910-1997	200 #0 \$a Tereza de Calcutta, \$c sfântă, \$f 1910-1997	100 0# Tereza de Calcutta, \$c sfântă, \$d 1910-1997
		Sant' Ambrogio	AMBROZIE, sfânt, 0339?-0397	200 #0 \$a Ambrozie, \$c sfânt, \$f 0339?-0397	100 0# \$a Ambrozie, \$c sfânt, \$d 0339?-0397
6. Papi	Prenume (urmat de număr și papă)	Papa Ioan Paul al II-lea	Ioannes Paulus II, papă, 1920-2005	200 #0 \$a Ioannes Paulus \$d II, \$c papă,	100 0# \$a Ioannes Paulus, \$b II, \$c papă,

		Antipapa Giovanni XXIII	IOANNES XXIII, antipapă , 1370-1419	\$f 1920-2005 200 #0 Ioannes \$d XXIII , \$c antipapă , \$f 1370-1419	\$d 1920-2005 100 0# \$a Ioannes \$b XXIII , \$c antipapă , \$d 1370-1419
		Papa Francesco	FRANCISCUS, papă , 1936-....	200 #0 \$a Franciscus , \$c papă , \$f 1936-....	100 0# \$a Franciscus , \$c papa , \$d 1936-....

Bibliografie/webografie

- *Regole italiane di catalogazione REICAT* (ediția 2009)
https://www.sba.unipi.it/sites/default/files/attached_page_documents/reicat-giugno2009.pdf
- *Catalogo collettivo delle biblioteche del Servizio Bibliotecario Nazionale. Voci di autorità*
<https://nuovo-opac.sbn.it/web/opacsbn>
- *IFLA Names of Persons – Italy* (2017)
<https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/>
- *VIAF : Virtual International Authority File*
<https://viaf.org/>

Prelucrare de Cristina Maria Mitrescu (Biblioteca Academiei Române – Fișiere de autoritate)
Grup de lucru – „Ghid național de catalogare și aplicare a formatului Unimarc în bibliotecile din România”– ABR
Observațiile, sugestiile etc. se pot trimite pe adresele: cristinamitrescu@gmail.com (Biblioteca Academiei Române),
gheorghetanta@ymail.com, dar și pe orice adresă din grup